Handleiding Wikipedia

versie 3 | maart 2020

Colofon

Uitgave
Vereniging Wikimedia Nederland
Mariaplaats 3
3511 LH Utrecht

Tekst
Lodewijk Gelauff

Redactie
Dank aan alle vrijwilligers die hebben meegelezen en commentaar geleverd!
Wikimedia Nederland

Ontwerp & Realisatie
Vereniging Wikimedia Nederland

Auteursrechten
De teksten in deze uitgave zijn beschikbaar onder CC-BY licentie.
De afbeeldingen en schermafdrukken onder CC-BY-SA 3.0 licentie.

Contactgegevens
Vereniging Wikimedia Nederland
Mariaplaats 3
3511 LH Utrecht
(+31) (0)30 3200238
info@wikimedia.nl
www.wikimedia.nl

Inhoudsopgave

Colofon **2**

Inhoudsopgave **3**

Voorwoord **6**

Direct aan de slag **7**
- Over Wikipedia 7
- Gebruikersnaam aanmaken 7
- Bewerken 9
  - Afbeelding invoegen 10
  - Een bron toevoegen 10
  - Een nieuw artikel schrijven 11

1 Introductie **12**
- 1.1 Wat is Wikipedia en wie schrijft mee? 12
- 1.2 Waarom en hoe werkt Wikipedia 13
- 1.3 Uitgangspunten van Wikipedia 13
- 1.4 Wikimedia 13
- 1.5 Bronvermelding 14

2 Eerste stappen op Wikipedia **15**
- 2.1 Gebruikersnaam aanmaken 15
- 2.2 Bronvermelding 16

3 Toelichting interface **16**
- 3.1 Algemene schermindeling 17
- 3.2 Bewerken 18
- 3.3 Overlegpagina 18
- 3.4 Geschiedenis 19
- 3.5 Naamruimten 19
- 3.6 Navigeren 19
- 3.7 Bronvermelding 19

4 Wikipedia-gemeenschap **20**
- 4.1 Vertrouwen 20
- 4.2 Voor ieder wat wils 20
- 4.3 Moderatoren 20
- 4.4 Arbitragecommissie 20
- 4.5 Diversiteit 21
- 4.6 Gebruikersportaal 21
- 4.7 Volglijst 21
- 4.8 Meldingen 21
- 4.9 Overleggen met collega-bewerkers 21
  - 4.9.1 Wiki-etiquette in het overleg 22
  - 4.9.2 Structureer met wikitekst 22
  - 4.9.3 Persoonlijke overlegpagina 23

4.9.4 Verzoekpagina's 23
4.9.5 Consensus 23
4.9.6 Stap voor stap: Begin een nieuwe overleg-bijdrage 23
4.9.7 Stap voor stap: Reageer op een overleg-bijdrage 24
4.9.8 Vraag maar raak 24
4.10 Open inhoud 24

5 Een goed artikel 26
5.1 Indeling van een artikel 26
5.1.1 Titel 26
5.1.2 Introductie 26
5.1.3 Infobox 26
5.1.4 Heldere structuur 27
5.1.5 Afbeeldingen 27
5.1.6 Referenties en voetnoten 27
5.2 Voorbeeld: goede en ongepaste manier van schrijven 27
5.3 Manier van schrijven 28
5.3.1 Schrijfstijl 28
5.3.2 Neutraal standpunt 28
5.3.3 Balans 29
5.3.4 Verifieerbaarheid 29
5.3.5 Geen oorspronkelijk onderzoek 29
5.3.6 Lengte 30
5.3.7 Auteursrecht en plagiaat 30
5.4 Overige aanbevelingen 30
5.4.1 Werk in uitvoering 30
5.4.2 Artikelen hebben geen eigenaar 31
5.4.3 Gebruik een kladblok 31
5.5 Checklist 31

6 Bewerken 32
6.1 Enkele algemene zaken 32
6.1.1 Auteursrecht 32
6.1.2 Oefenen 32
6.1.3 Nieuwe en bestaande artikelen 32
6.1.4 Inspiratie 32
6.1.5 Relevantie 33
6.2 Bewerken nader toegelicht 34
6.2.1 Afbeelding, video’s en geluiden 34
6.2.2 Tabel 34
6.2.3 Doorverwijzing (redirect) 35
6.2.4 Sjabloon 35
6.2.5 Categorie 36
6.2.6 Doorverwijspagina 37
6.2.7 Wikitekst 37
6.3 Bewerken, stap voor stap 37
6.4 Een nieuw artikel, stap voor stap 38

7 Bewerken in Wikitekst **39**
7.1 Code in Wikitekst 39

8 Bronnen en referenties **41**
8.1 Goede bronnen 41
8.1.1 Wikipedia als bron 41
8.1.2 Neutraliteit 41
8.1.3 Primaire & secundaire bronnen 41
8.1.4 Betrouwbaarheid 42
8.1.5 Leeftijd 42
8.1.6 Citaten 43
8.1.7 Zelf geschreven bronnen 43
8.2 Praktisch: bronnen invoegen 43
8.2.1 Referenties in voetnoten 43
8.2.2 Toelichting in voetnoten 44
8.2.3 Algemene bronnen 44
8.2.4 Referentielijst 44
8.2.5 Een voetnoot toevoegen: stap voor stap 44

9 Flaters & drempels **46**
9.1 Het voorkomen van flaters 46
9.1.1 Het overnemen van teksten 46
9.1.2 Het vertalen van teksten uit een bron 46
9.1.3 Belangenverstrengeling 47
9.1.4 Terugdraaien (bewerkingsoorlog) 47
9.1.5 Sokpoppen 47
9.2 Drempels 47
9.2.1 Artikel op de 'Beoordelingslijst' 47
9.2.2 Artikel is verwijderd 48
9.2.3 Artikel is beveiligd 49
9.2.4 Technisch bewerkingsconflict 49
9.2.5 Onenigheden 49
9.2.6 Geblokkeerd 50
9.2.7 Toestemming auteursrecht 50

Begrippenlijst **51**
Bijlage 1 Uitleg knoppen 54
Bijlage 2 Bewerken 59
Bijlage 3 Overlegpagina 61
Bijlage 4 Geschiedenis 62

Voorwoord

Wikipedia is een online encyclopedie. Het is belangrijk dat deze alleen neutrale, feitelijk juiste informatie bevat. Iedereen kan en mag meewerken, maar ‘zomaar’ wat opschrijven is niet de bedoeling. Artikelen moeten helder geschreven zijn en voorzien van bronverwijzingen. Dat is niet altijd zo eenvoudig. Daarom helpt deze handleiding jou bij het schrijven van Wikipedia-artikelen.

Net zoals de Wikipedia-artikelen altijd ‘werk in uitvoering’ zijn en door de tijd heen steeds beter worden, verwachten wij dat het met deze handleiding niet anders zal zijn. Daarom zijn wij blij met iedere feedback die we hierop krijgen. Is iets onduidelijk? Mis je iets? Heb je een fout gevonden? Laat het ons dan weten en wij passen het aan voor de volgende editie!

Veel succes en plezier bij het bewerken van Wikipedia!

Direct aan de slag

Over Wikipedia

- Wikipedia is een encyclopedie. Dat houdt in dat we **bestaande kennis** beschrijven, dat informatie **verifieerbaar** moet zijn en dat artikelen zelfstandig gelezen moeten kunnen worden. Het betekent ook dat niet elke persoon of onderwerp een artikel in Wikipedia 'verdient': **niet alles of iedereen hoort thuis in een encyclopedie**.
- We hanteren een **neutraal** uitgangspunt: wanneer er meerdere standpunten over een onderwerp bestaan, beschrijven we die allemaal, in de juiste verhouding tot elkaar. Wikipedia neemt geen positie in en bevordert geen van de standpunten.
- Wees **collegiaal** tegenover elkaar: we schrijven Wikipedia samen, wees daarom vriendelijk voor je collega's en **gedraag je fatsoenlijk**.

Gebruikersnaam aanmaken

Iedereen kan Wikipedia bewerken, ook zonder aangemeld of ingelogd te zijn als gebruiker. Als je van plan bent om vaker aan Wikipedia bij te dragen, is het handig om dat met een gebruikersaccount te doen.

- Ga naar de Nederlandstalige Wikipedia: http://nl.wikipedia.org
- Klik rechtsboven in het scherm op de knop 'Registreren'.

Je komt nu in het registratiescherm. Hier wordt gevraagd om een gebruikersnaam, wachtwoord en e-mailadres in te voeren.

1. Kies een gebruikersnaam: dat kan je eigen naam zijn, of een bijnaam die je wilt gebruiken. Let op, de gebruikersnaam is hoofdlettergevoelig.
2. Kies een wachtwoord
3. Vul je e-mailadres in. Hierop kun je eventuele systeemmeldingen ontvangen, en dit is nodig als je het wachtwoord ooit vergeet.
4. Vaak moet je nog een 'Captcha' invullen. Dit is om te herkennen dat je echt een mens bent, en geen computerprogramma
5. Klik op de blauwe knop 'Account aanmaken'.Gefeliciteerd! Je hebt nu een account aangemaakt. Als het goed is, zie je rechts bovenaan de pagina jouw gebruikersnaam staan.

Stel jezelf voor

6. Stel je kort voor aan de collega-Wikipedianen:
    a. Klik bovenin het scherm op je (rode) gebruikersnaam
    b. Klik op 'Aanmaken' bovenin de pagina
    c. Schrijf 2 of 3 regels tekst over jezelf. Je hoeft uiteraard niet je identiteit prijs te geven, maar het wordt erg gewaardeerd als je kort beschrijft van welke onderwerpen je veel weet, en welke talen je spreekt.
    d. Klik op de blauwe knop 'Pagina publiceren' rechtsboven.

e. Je krijgt nu een pop-up om de bewerking te bevestigen. Klik ook hier op de blauwe knop 'Pagina publiceren'.

Inloggen

Als je in de toekomst Wikipedia wilt bewerken, moet je inloggen:

1. Ga naar https://nl.wikipedia.org
2. Klik rechts bovenin op 'Aanmelden'
3. Vul je gebruikersnaam en wachtwoord in (Wachtwoord en/of gebruikersnaam vergeten? Als je het e-mailadres hebt bevestigd, kun je het wachtwoord opvragen via de link 'Wachtwoord vergeten' in dit scherm).
4. Klik op de blauwe knop 'Aanmelden'.